

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 28/2002 rd

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet "En framtida integrerad förvaltning av EU-medlemsstaternas yttre gränser"

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 31 maj 2002 statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet "En framtida integrerad förvaltning av EU-medlemsstaternas yttre gränser" (E 60/2002 rd) till grundlagsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kommendör Jukka Savolainen, inrikesministeriet
- lagstiftningsråd Risto Eerola, justitieministeriet
- professor Olli Mäenpää
- professor Ilkka Saraviita.

STATSRÅDETS UTREDNING

Förslaget

Kommissionens meddelande om förvaltningen av medlemsstaternas yttre gränser utgör en fortsättning på kommissionens meddelanden om invandring och asyl och en gemensam politik om olaglig invandring. Bevakningen av EU:s yttre gränser och särskilt den operativa förmågan har utvecklats starkt sedan Europeiska rådets möte i Tammerfors. Slutsats nr 42 från Europeiska rådet i Laeken gäller fastställande av mekanismer för samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter för gränskontroll och utredning av förutläggningarna för en gemensam gränsövervakningsmekanism eller gemensamma myndigheter för kontroll av gränserna.

Kommissionen eftersträvar en europeisk gränsförvaltningsmyndighet. I en första fas skall

en gemensam reserv bildas för exceptionella situationer. Reserven skall styras av ett gemensamt organ för gränsbevakning. Reserven skall användas för att stödja gränsbevakningen i de medlemsstater som behöver hjälp. I början skall bevakningsuppgifterna gälla landgränser och sjöområden. Det slutliga målet är att starta kontrollverksamhet vid gränsövergångarna.

Statsrådets ståndpunkt

Kommissionens meddelande om förvaltningen av EU-medlemsstaternas yttre gränser ger enligt utredningen en god grund för en organiserad utveckling av EU-medlemsstaternas samarbete inom gränsbevakningen. När det gäller tillämpningsområdet för meddelandet anser Finland att målsättningen bör vara att Förenade konungari-

ket och Irland som står utanför Schengensystemet om möjligt skall ingå i strukturen. Finland anser en europeisk gränsförvaltningsmyndighet med övernationella befogenheter vara onödig och omöjlig att inrätta under rådande förhållan-

den. Utgångspunkten för förbättrad säkerhet vid gränserna bör vara att medlemsstaterna ansvarar för gränsbevakningen med nationella insatser och att gemensamma säkerhetsintressen tillvaratas genom ett organiserat samarbete.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Om en europeisk gränsförvaltningsmyndighet skall inrättas måste EG-fördraget ändras, eftersom artikel 64.1 fastställer att nationella gränsbevakningsinsatser är primära. En överföring av bevakningen av de yttre gränserna och gränskontrollen på en övernationell gränsförvaltningsmyndighet kan lätt bli ett intrång i statssuveräniteten. Sådana uppgifter skulle utan tvekan innebära att självständiga befogenheter i anslutning till offentlig maktutövning anförtros den europeiska gränsförvaltningsmyndigheten. Allt som allt verkar det vara fråga om ett arrangemang som inte kan anses vara sedvanligt i modernt internationellt samarbete och som inte heller bara i ringa utsträckning påverkar statens suveränitet på det sätt som avses i motiveringen till 1 § 3 mom. grundlagen (RP 1/1998 rd, s. 74, andra spalten).

En exakt bedömning av den europeiska gränsförvaltningsmyndigheten med tanke på Finlands suveränitet och andra konstitutionella aspekter kan göras först när ett konkret förslag föreligger. Utgångspunkten är dock sådan att det redan är skäl att påminna om det kan krävas kvalificerad lagstiftningsordning. Utskottet finner det motiverat att omfatta statsrådets ståndpunkt att en europeisk gränsförvaltningsmyndighet med övernationella befogenheter inte behövs i dagens läge.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anför

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt.

Helsingfors den 19 juni 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Paula Kokkonen /saml
vordf. Riitta Prusti /sd
medl. Tuija Brax /gröna
Klaus Hellberg /sd
Esko Helle /vänst
Gunnar Jansson /sv
Saara Karhu /sd
Jouni Lehtimäki /saml

Pekka Nousiainen /cent
Heli Paasio /sd
Osmo Puhakka /cent
Pekka Ravi /saml
Markku Rossi /cent
Ilkka Taipale /sd
ers. Jukka Mikkola /sd
Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Jarmo Vuorinen.